

INTERVJU SA SENSEI TAIĐI KAZEOM

Za časopis BUDO u Atini, Februar, 1993.

(Fotografije iz arhiva sensei Velibora Dimitrijevića)

SENSEI, KAŽITE NAM NEŠTO O ŠOTOKAN DOĐO-U U TOKIJU.

Gičin Funakoši je došao sa Okinave u Japan 1923 godine i počeo sa demonstriranjem Karatea širom zemlje. On je 1936-37 osnovao prvi profesionalni Dođo u Tokiju, gde je i njegov sin Jošitaka nastavio sve dok Dođo nije srušen u američkom bombardovanju 1944 godine.

ŠTA STE VI RADILI NAKON ŠTO JE DOĐO BIO SRUŠEN?

Ja sam se bio upisao na 16-to mesečni kurs za oficira u Mornaričkoj Akademiji, ali rat se u međuvremenu završio i ja sam se vratio u Tokijo. Dođo je bio srušen, sensei Jošitaka je bio preminuo i ja sam otišao na Univerzitet gde je postojao karate klub i pridružio im se.

KAKAVA JE SITUACIJA U KARATEU BILA U TO VREME?

Nakon rata svi karate učitelji su se sakupili da odluče obudućnosti Šotokan karatea. Masatoši Nakajama je došao iz Kine gde je proveo gotovo 15 godina nakon završetka Univerziteta. Nišijama je još bio na Univerzitetu u to vreme. Iz Šotokan dođoa došli su asistenti Jošitake Funakošija Hironiši, Egami, Okujama i drugi. Oni se nisu slagali, sa po godinama starijim, Nakajamom i Nišijamom u pogledu daljeg koncepta vežbanja, jer njih dvojica gotovo da nisu imali nikakvog kontakta sa učenjem i vežbanjem Jošitake. Tako je došlo do njihovog potpunog distanciranja od Japanske Karate Asocijacije (JKA) koja se nakon toga formirala sa Nakajamom na čelu. Od Jošitakinih sledbenika Egami je osnovao svoj stil, Okujama je otišao svojim putem živeći odvojen od sveta, sem retkih kontakata sa Budističkim monasima; dok su ostali uglavnom nastavili običnim životom poslovnih ljudi. Svi oni se nisu slagali sa JKA konceptom jer su verovali da moderni pristup koji je nametnuo JKA lišava karate od originalnog borilačkog duha, posebno onog koji je

bio razvijen u vreme Jošitakinog vežbanja i učenja u godinama neposredno pre i tokom drugog svetskog rata.

ŠTA TO PODRAZUMEVA „BUDO“ DUH I ZAŠTO JE BAŠ U TO VREME TO BILA KARAKTERISTIKA KARATEA?

Moje mišljenje je da je Karate-Do postigao vrhunac efikasnosti kroz maksimalnu brzinu, tehniku i snagu, jer je bio u neposrednoj vezi sa ratom. Japanska Armija je odbacila ostale borilačke veštine u korist karatea.

Trebalo je obučavati vojnike najefikasnijom borilačkom veštinom i omogućiti im da čak i bez oružja mogu da se suprotstave neprijatelju. Karate je kroz testiranje potvrdio svoju nadmoćnost. Poznate su priče da su Kineski špijuni i zarobljenici korišćeni za proveru efikasnosti karate tehnika. Tako je ova borilačka veština čije poreklo datira u Kini, preko Okinave došla do Japana gde je pod uticajem tradicionalnih Budo veština dostigla najviši nivo.

ŠTA SE PROMENILO NAKON RATA?

Psihologija Japanskog naroda pre svega. Za poraz u II Sv.ratu, između ostalog je okrivljen i Budo koncept, pa je pored pritiska Amerike došlo do značajnog zanemarivanja značaja i

uticaja koje su Budo veštine imale u društvu. Kasnije dolazi do širenja karatea u USA i Evropu, i karate je počeo intenzivno da se razvija kao sport, distancirajući se još više od svog originalnog Budo duha.

KAKVO JE VAŠE MIŠLJENJE O KARATEU KAO OLIMPIJSKOM SPORTU?

Ima pozitivnih i negativnih aspekata. Za mnoge zemlje ta činjenica bi doprinela boljem statusu karatea jer bi se izdvajala znatnija sredstva za finansiranje razvoja i postizanje rezultata. S druge strane, karate bi se još dalje distancirao od istinskog Budo-a. Kada je samo sport, Karate može da se vežba do ograničene starosne granice od 25-30 godina. A šta onda? Ja sam u 65-oj godini života i osećam se bolje i snažnije svakim danom. U istinskom Karate-Do-u nema granica, niti vremenskih niti starosnih. S godinama se postaje bolji. Budo karate je za ceo život. Ja sam došao u Evropu 1964 i od tada učim moje studente Karate-Do-u u onom tradicionalnom Budo duhu, kakav je bio u Japanu, ne kao takmičarski sport; nego kao nešto daleko uzvišenije, dublje i inetlignentnije.

SENSEI, VI STE LIDER SVETSKE KARATEDO ŠOTOKAN AKADEMIJE. ŠTA JE NJEN CILJ?

Mi smo grupa učitelja koji prihvataju istinski Budo Karate-Do. Akademija nije nikavo udruženje niti federacija. Razlog našeg okupljanja je Karate-Do a ne politika. Zaista je žalosno videti karateke, izvanredne borce da ostavljaju karate nakon 20 i više godina!!!

To se događa jer se dostižu biološki limiti. Svaki dalji razvoj i napredak zahteva drugačiji pristup, motivaciju i ideale. Naša ideja je da sačuvamo istinski duh Karate-Doa i da ga razvijamo više i dalje.

KAKO SE U KARATEU DOSTIŽE IDEAL „EMPTY MIND“ ILI PRAZNE SVESTI, UMA? Samo dugogodišnjim vežbanjem Karatea može se dostići stanje neopterećene svesti, ili uma oslobođenog od misli. Tada ne postoji

namera u izvođenju bilo kakve tehnike. Centar događanja nije svest nego donji stomak, Hara. Enegrija ne dolazi iz mišića, nego iz unutrašnjosti. Predosećanje protivnikove namere i njegovog napada i trenutno organizovanje adekvatne odbrane i kontra

napada su deo instiktivne reakcije koja se događa spontano, bez razmišljanja. Karate-Do konačno utiče da se čovek menja i da postaje bolji kao ljudsko biće.

TAJ KVALITET, TA UNUTRAŠNJA SNAGA, KI, KAKO SE ZAPRAVO RAZVIJA, ZAHVALJUJUĆI NAPORNOM TRENINGU ILI ZAHVALJUJUĆI DRUGIM OSOBNAMA U SVESTI JEDNOG KARATEKE?

Teško je da na jednostavan način, direktno odgovorim na ovo pitanje, mogu međutim da vam prenesem svoje iskustvo. Prošlo je 50 godina od kako sam počeo da se bavim karateom i ja sada osećam tu „snagu“. Ja to osećam kao jedan drugačiji jezik komunikacije, jer se ne može na uobičajeni način objasniti. To prevazilazi naša čula i razvija se na čudesan način. Počinje dugogodišnjim vežbanjem različitih „spoljašnjih“ tehnika kao što su stavovi, blok tehnike, udarci ... sve dok one ne postanu deo vašeg bića, vaše prirode. Nakon toga, dovoljno je da samo „pomislite“ o tehnikama ili pokretima i oni sami „dolaze“. Druga strana je koncentracija, jer u Budo Karateu je usmeravanje i fokusiranje misli presudno. To je put kojim se izgrađuje i pojačava osećaj te unutrašnje snage iz donjeg stomaka (Hara) koja se onda dovodi do perfekcije završnom kontrakcijom celog tela/bića (Kime). Na kraju, ono što je najvažnije, a to je **disanje**. Mi jedemo i pijemo da bi održavali telo ali zapostavljamo presudnu ulogu disanja u svemu što sam do sada rekao.

SENSEI, NA SEMINARU STE ANALIZIRALI KATU, DEMONSTRIRAJUĆI HARMONIJU KOJA POSTOJI IZMEĐU ONOGA KO NAPADA I ONOGA KO SE BRANI. POKAZALI STE TAKOĐE DA SEM PRAVOLINIJSKIH KRETANJA U KARATEU MOGU BITI I KRUŽAN I NEPREKIDNA.

Karate-Do je sve!!! Otvorena šaka, stegnuta pesnica, šaka kao nož ili katana. Kažemo: „**Karate ni sente naši**“, ili u Karateu ne postoji prvi napad. Iznad svega Karate-Do je humana borilačka veština. Kao što je sensei Gičin Funakoši govrio: „*Cilj vežbanja Karate-Doa ne leži u pobedi ili porazu jednog od protivnika već u unapređenju njihovih karaktera*“. Zaustavljajući napadača snažnom odbranom, upozoravamo ga da se suočava sa opasnošću. Zapravo nameravamo da ga odvratimo od agresivnih namera ...a to je suština Budo-a, ne kao u boksu gde su namere da uništite protivnika. Visoki nivo karate veštine je postignut onda kada iskoristite svoju unutrašnju snagu i razuverite protivnika od agresivnih namera. To je istovremeno i način kojim otkrivamo svoje istinsko lice vežbajući Karate-Do.

DA LI JE MOGUĆE SAVREMENOM ČOVEKU, SA SVIM PROBLEMIMA KOJE DANAS SREĆE DA RAZVIJE ILI DOSTIGNE VISOKI NIVO U KARATE VEŠTINI?

Inteligencija i iskustvo su važni za Karate-Do. Onome ko poseduje te kvalitete nije teško da shvati istinski duh Budo-a i dostigne zavidan nivo u Karate-Do-u. Ljudi svakodnevno nailaze na prepreke i rešavaju probleme i najčešće zapravo moraju da se bore sa samim sobom, a to je u stvari suština Budo-a. Presudno je psihički ući u taj svet, a telo će potom slediti taj put. U Japanu se Karate-Do podučavao na Univerzitetima. Karate može biti i opasna veština i adekvatna primena zahteva visoki nivo svesti i osećaj odgovornosti.